

#σχεδιο_ελλαδα

Πρόταση για τη διαχείριση
**των κόκκινων επιχειρηματικών
& επαγγελματικών δανείων**
με βάση μια εθνική αναπτυξιακή συμφωνία

Δικαίωμα στην
αξιοπρέπεια

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Το **Κίνημα Αλλαγής** καταθέτει στους Έλληνες πολίτες, μία ολοκληρωμένη πρόταση, διαχείρισης των «κόκκινων» επιχειρηματικών και επαγγελματικών δανείων καθώς και των χρεών επιχειρήσεων και επαγγελματιών προς το ελληνικό δημόσιο.

Η πρόταση αυτή απαντά με αρχή μέση και τέλος στα προβλήματα διαχείρισης του μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους βασιζόμενη στην εξής παραδοχές:

1. Η κοινωνία, η οικονομία και η πολιτεία δεν πρέπει να λειτουργούν ανταγωνιστικά αλλά συμπληρωματικά. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάκαμψη της χώρας, περνά μέσα από **μία μεγάλη κοινωνική συμφωνία** που στηρίζεται σε μια συνεχή και ειλικρινή σχέση ανάμεσα στους δημοκρατικούς θεσμούς, στις παραγωγικές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένου και του πιστωτικού συστήματος, και στην Κοινωνία των Πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο θα θέσουμε σε ρεαλιστική βάση την προσπάθεια υπέρβασης της κρίσης ώστε να συμμετέχουμε δίκαια όλοι στο μέλλον, στα οφέλη που παράγει μία οικονομία που αναπτύσσεται και μία κοινωνία με συνοχή.
2. Απαιτείται να διαμορφωθεί ένα ασφαλές δίκτυο προστασίας των καλόπιστων επιχειρηματιών και επαγγελματιών αλλά και των καταθετών. Ο στόχος είναι η κοινωνική δικαιοσύνη και ισορροπία, ώστε να προστατευθούν όσοι έχουν πληγεί υπέρμετρα από την κρίση αλλά και να μην επιβαρυνθούν, από τους διαπιστωμένα κακόπιστους δανειολήπτες, οι συνεπείς δανειολήπτες αλλά και οι συμπολίτες μας που με τις καταθέσεις στους στο τραπεζικό σύστημα δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης στη προοπτική της εθνικής οικονομίας.
3. Αναγκαία προϋπόθεση επιτυχίας είναι η ριζική μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσα από τα κατάλληλα θεσμικά εργαλεία ώστε να χρηματοδοτήσει αποτελεσματικά και αποδοτικά μια συγκροτημένη προσπάθεια εξόδου από την ύφεση και την κρίση.
4. Η πλέον βασική προϋπόθεση για να καταστεί βιώσιμο το ιδιωτικό χρέος είναι η επιστροφή της οικονομίας στην ανάπτυξη. Για το Κίνημα Αλλαγής, ο μόνος δρόμος για βιώσιμη ανάπτυξη είναι η **εθνική συνεννόηση** για τη διαμόρφωση και εκτέλεση ενός αναπτυξιακού σχεδίου μεγάλων ανατροπών. Το ονομάζουμε το «**σχέδιο Ελλάδα**» και ήδη επεξεργαζόμαστε όλες τις εκφάνσεις που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη με συγκεκριμένα projects, τη στοχευμένη κλαδική πολιτική και τις οριζόντιες θε-

σμικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που θα οδηγήσουν στην οικονομική ανάκαμψη.

Στο πλαίσιο αυτό καταθέτουμε και τις προτάσεις μας για το ιδιωτικό επιχειρηματικό και επαγγελματικό χρέος που στοχεύουν στο να:

1. Ενεργοποιηθεί η ικανότητα του πιστωτικού συστήματος να χρηματοδοτήσει, με διαφανή κριτήρια βιωσιμότητας, την επιχειρηματική δραστηριότητα πρωτίστως των επιχειρήσεων που λειτουργούν και μπορούν να διαφυλάξουν την απασχόληση αλλά και την προοπτική αύξησης των θέσεων εργασίας.
2. Διασφαλιστεί η σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος και η ασφάλεια των καταθέσεων.
3. Ενισχυθεί ο υγιής ανταγωνισμός, προσφέροντας μία πραγματική δεύτερη ευκαιρία, στις επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούν και μπορούν να καταστούν βιώσιμες.
4. Αποτραπούν μαζικές ρευστοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων.
5. Αντιμετωπιστεί ολιστικά το πρόβλημα των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων και των επιτηδευματιών απέναντι σε τράπεζες και στο δημόσιο.
6. Υπάρχει κοινωνική ευαισθησία για τους επιχειρηματίες και τους επαγγελματίες οι οποίοι εν μέσω της κρίσης είδαν τις περιουσίες και τους κόπους τους να χάνονται.
7. Να υπάρχει μαξιλάρι ασφαλείας σε περίπτωση που οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες αποτύχουν ή/και σε περίπτωση που εξελίξεις στην πραγματική οικονομία είναι εξαιρετικά αρνητικές.
8. Αξιοποιηθούν συνδυαστικά οι βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές.

Η πρόταση για το **Κίνημα Αλλαγής** διαπνέεται από την ίδια φιλοσοφία με την αναλυτική πρόταση για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων που παρουσιάστηκαν στις 7 Νοεμβρίου 2016 στη Βουλή, η οποία περιείχε συγκεκριμένες προτάσεις:

1. Για την προστασία και δίκαιη αντιμετώπιση των αδύνατων συμπολιτών μας
2. Επιβράβευση των συνεπών δανειοληπτών
3. Την ενίσχυση της σταθερότητας πιστωτικού συστήματος

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. Το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων

Η εκτεταμένη ύφεση στην Ελλάδα είχε ως αποτέλεσμα το σωρευμένο υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων δανείων να εκτιναχθεί σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα και ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων διαμορφώθηκε το Σεπτέμβριο 2016 στο επίπεδο του 45,1%. Τα «κόκκινα επιχειρηματικά δάνεια», αποτελούν περίπου το 60%, του συνόλου των «κόκκινων δανείων» τα οποία υπολογίζονται στα 108,4 € δις.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα διαθέσιμα στοιχεία από την Τράπεζα της Ελλάδος

(Επισκόπηση του Ελληνικού Χρηματοπιστωτικού Συστήματος - σελ. 23 - Ιανουάριος 2017),
του τρίτου τρίμηνου του 2016, που αφορούν
τα επιχειρηματικά μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ)
των ελληνικών εμπορικών τραπεζών ανά επιχειρηματική κατηγορία:

Επιχειρηματική Κατηγορία	Επιχειρηματικά ΜΕΑ σε € δις	ΜΕΑ επιχειρηματικής κατηγορίας ως %	
		Συνόλου επιχειρηματικών ΜΕΑ	Συνόλου ΜΕΑ
Πολύ μικρές ¹	16,8	25,8%	15,5%
Μικρομεσαίες ²	23,5	36,1%	21,7%
Μεγάλες ³	14,8	22,7%	13,6%
Λοιπ. Επιχ. Δραστ. ⁴	10	15,4%	9,2%
Σύνολο	65,1	100%	60%

¹ Πολύ μικρές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες με κύκλο εργασιών μέχρι € 2,5 εκατ.

² Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από € 2,5εκατ μέχρι € 50 εκατ.

³ Μεγάλες Επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών άνω των € 50 εκατ.

⁴ Λοιπές Επιχειρηματικές Δραστηριότητες: Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις & Δάνεια για διαχείριση ακινήτων ή δάνεια των οποίων η αποπληρωμή βασίζεται σε μελλοντικές ταμειακές ροές οι οποίες συνδέονται με το χρηματοδοτούμενο έργο (Commercial Real Estate & Project Finance)

Είναι προφανές ότι **το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων είναι οριζόντιο και αφορά εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις και επαγγελματίες** ανεξάρτητα από τον κύκλο εργασιών τους, που βρίσκονται σε πραγματική αδυναμία να εξυπηρετήσουν τις δανειακές τους υποχρεώσεις, μαζί με τις υπόλοιπες υποχρεώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα αλλά και με τις φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις τους.

Στην ουσία το χρέος των επιχειρήσεων είναι μια ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια της πραγματικής οικονομίας, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Παράλληλα τα εν λόγω μεγέθη αποτελούν κίνδυνο και για την κεφαλαιακή επάρκεια του πιστωτικού συστήματος και δια αυτού για τη σταθερότητα του αλλά και την ασφάλεια των καταθέσεων.

Ένα ακόμα ζήτημα που εγείρεται στο πεδίο αυτό είναι κατά πόσο η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων οφείλεται στη συνειδητή επιλογή του δανειολήπτη να μην εξοφλήσει κάποιες από τις υποχρεώσεις του προκειμένου να κατευθύνει τα κεφάλαια του σε άλλες δραστηριότητες του, δηλαδή να λειτουργήσει ως **«στρατηγικός κακοπληρωτής»**. Ειδικά στο χώρο του επιχειρείν μια τέτοια συμπεριφορά δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού σε βάρος των επιχειρήσεων που παραμένουν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.

Για αυτήν την κατηγορία η εμπειρική έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδος (Νομισματική Πολιτική Ενδιάμεση Έκθεση - Ειδικό θέμα VI.2 - Δεκέμβριος 2016) βάσει μελέτης δείγματος για την περίοδο 2010-2015 καταδεικνύει ότι «μία στις έξι επιχειρήσεις κατά μέσο όρο εμφανίζει χαρακτηριστικά στρατηγικού κακοπληρωτή».

Συνεπώς οι προτεινόμενες λύσεις πρέπει να εξασφαλίσουν την προστασία όσων έχουν πληγεί από την κρίση με ειδικές ρήτρες αποκλεισμού των κακόπιστων δανειοληπτών που αποτελούν μικρό τμήμα του συνόλου.

2. Οι κυβερνητικές αστοχίες

Το πρόβλημα των κόκκινων δανείων άρχισε να γίνεται αισθητό μετά το 2012 εξαιτίας της μεγάλης ύφεσης που έπληξε την ελληνική οικονομία τα έτη 2011 και 2012. Οι πρωτοβουλίες μέχρι και το 2014 για την αντιμετώπιση του προβλήματος δεν πέτυχαν να ανακόψουν την αυξητική πορεία των κόκκινων δανείων.

Ωστόσο το 2015 οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία και κατ' επέκταση στο ιδιωτικό χρέος υπήρξαν εξαιρετικά αρνητικές. **Η Κυβέρνηση, λόγω της ελλείψεως σοβαρού στρατηγικού σχεδιασμού και των αστοχιών της, προκάλεσε τεράστια οικονομική αβεβαιότητα αλλά και τον περιορισμό στην κίνηση κεφαλαίων που επιβλήθηκε το 2015.** Βασική συνέπεια, μεταξύ πολλών άλλων όπως η επιστροφή σε αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής του ΑΕΠ και η **τρίτη ανακεφαλαιοποίηση του πιστωτικού συστήματος που προκάλεσε απώλεια αξίας € 23 δις ευρώ στις τράπεζες**, ήταν η σημαντική ποσοστιαία αύξηση των μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων το 2015 οπότε ξεπέρασαν για πρώτη φορά το 40% του συνόλου των επιχειρηματικών δανείων.

Μέγιστη Κυβερνητική αστοχία υπήρξαν και οι επιλογές που έγιναν στη διαχείριση των κόκκινων δανείων.

Οι ελληνικές συστημικές τράπεζες συμφωνήσανε με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ένα μίγμα πολιτικής αναδιαρθρώσεων - ρυθμίσεων, πωλήσεων, ρευστοποιήσεων και διαγραφών κόκκινων δανείων, έτσι ώστε μέχρι το τέλος του 2019 να έχουν τακτοποιηθεί από τους ισολογισμούς των τραπεζών € 40,2 δις συνολικά μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, με τη συμβολή των κόκκινων επιχειρηματικά ανοιγμάτων στο στόχο αυτό να εκτιμάται στο 58%.

Ωστόσο, στο πεδίο αυτό **η Κυβέρνηση έβαλε «το κάρο πριν από το γάιδαρο»**. Ενώ θεσμοθέτησε τη λειτουργία Εταιρειών Διαχείρισης και Εταιρειών Απόκτησης Απαιτήσεων με τον ν.4354/2015 που αφορά τη διαχείριση δανείων και εκτός του ισολογισμού των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν παρουσίασε σοβαρό σχέδιο για τη διαχείριση τους εντός του ισολογισμού των πιστωτικών ιδρυμάτων παρά ένα χρόνο μετά οπότε και κατέθεσε ένα ελλειμματικό νομοσχέδιο για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, παρόλο που τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών δεν είναι ενθαρρυντικά.

2.1 Πώληση Δανείων

Η πώληση των κόκκινων επιχειρηματικών δανείων συνιστά επιλογή, που αν εφαρμοστεί μαζικά θα προκαλέσει πολλαπλά προβλήματα στον κοινωνικό και οικονομικό ιστό. Όπως διαφαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα πάνω από το 37% των συνολικών κόκκινων δανείων και πάνω από το 60% των κόκκινων επιχειρηματικών δανείων προέρχονται από πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επαγγελματίες οι οποίες αποτελούν τη βασική ραχοκοκαλιά της οικονομίας της χώρας.

Μια επιλογή «βίαιης» τακτοποιήσεως τους μέσω πώλησης τους ή ρευστοποίησης τους θα προκαλούσε ανεπανόρθωτη ζημία σε χιλιάδες επαγγελματίες και εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, δεδομένης της βαθιάς ύφεσης που έπληξε την ελληνική οικονομία, η εφαρμογή ενός τέτοιου ακραίου μέτρου θα έχει σημαντικές, απότομες και απρόβλεπτες πιθανά συνέπειες στην αγορά ακινήτων, που με τη σειρά τους θα προκαλέσουν αλυσιδωτές οικονομικές και κοινωνικές αντιδράσεις.

Η μαζική πώληση των δανείων δεν είναι η πιο συμφέρουσα λύση ακόμα και για τις ίδιες της τράπεζες διότι τα funds, βάσει των εκτιμήσεων, πιθανώς να επιδιώξουν να αγοράσουν τα δάνεια σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές κάτι που θα είχε ως αποτέλεσμα οι τράπεζες να αναγκαστούν να εγγράψουν σημαντικές ζημιές.

Ο τρόπος που η Κυβέρνηση υιοθέτησε το πλαίσιο της δευτερογενούς αγοράς Δανείων ως μοντέλο διαχείρισης των κόκκινων δανείων έγινε με πρόχειρο τρόπο. Είναι ενδεικτικό ότι το θεσμικό πλαίσιο έχει ήδη τύχει πολλών τροποποιήσεων μέσα σε ένα χρόνο από την υιοθέτησή του, ενώ η εμπειριστατωμένη ερευνητική κριτική ως προς την αποτελεσματικότητα του προκαλεί πρόσθετο προβληματισμό για την αποτελεσματικότητά του.

2.2 Εξωδικαστικός συμβιβασμός

Το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, σχετικά με την υιοθέτηση εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης των μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων, θα μπορούσε να αξιολογηθεί κατ' αρχήν θετικά αν δεν ήταν ιδιαίτερα προβληματικό, γεμάτο αναποτελεσματικές διατάξεις και αδικαιολόγητους περιορισμούς που τελικά απειλούν να ναρκοθετήσουν την όλη προσπάθεια εν τη γενέσει της:

1. Το πεδίο εφαρμογής είναι πολύ στενότερο από εκείνο που επιτάσσει η κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα καθώς φαίνεται ότι τελικά αφορά σε λίγες μόνο μεγάλες επιχειρήσεις, με πολλούς και διαφορετικούς πιστωτές.

2. Μένουν εκτός ρύθμισης και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, χωρίς να υπάρχει κάποια ειδική αιτιολόγηση γι' αυτό.

3. Το σχέδιο αποκλείει επιχειρήσεις που έχουν ήδη προβεί σε ρύθμιση κάποιων οφειλών τους (λ.χ έναντι της φορολογικής διοίκησης) "τιμωρώντας" εκείνους που είχαν μπει σε μία ρύθμιση και την εφαρμόζουν μέχρι σήμερα.

4. Η προϋπόθεση που θέτει το νομοσχέδιο, πως η επιχείρηση πρέπει να έχει ένα τουλάχιστον έτος θετικά αποτελέσματα την τελευταία τριετία, είναι βέβαιο ότι θα αποκλείσει τη συντριπτική μερίδα των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια σχεδόν το σύνολο των επιχειρήσεων της χώρας έχει πληγεί βαρύντως από την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση.

5. Εξαιρετικά προβληματική είναι επιπλέον η ρύθμιση που απαιτεί η επιχείρηση να μην έχει το 85% των οφειλών της σε έναν πιστωτή αφού εξαιρεί πάρα πολλές επιχειρήσεις που έχουν βασική σχέση χρηματοδότησης με μία μόνο τράπεζα και οι οποίες κινδυνεύουν σήμερα να μείνουν εκτός πεδίου εφαρμογής. Το ίδιο ισχύει και για τις επιχειρήσεις που έχουν οφειλές μόνο (ή σχεδόν μόνο) στην εφορία ή σε έναν ασφαλιστικό φορέα.

6. Το νομοσχέδιο, ενώ ευαγγελίζεται την εξωδικαστική ρύθμιση, εισάγει μια πολυτελή και αργόσυρτη δικαστική διαδικασία επικύρωσης. Ενώ είναι κατανοητή η ανάγκη δικαστικής κρίσης για συμφωνίες που εμπεριέχουν το Δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία, δεν είναι ωστόσο καθόλου κατανοητό γιατί αυτή η κρίση πρέπει να προέλθει από Πολυμελές Δικαστήριο και μάλιστα μετά από ειδική δικάσιμο.

7. Είναι ακατανόητος και εντελώς αδικαιολόγητος ο περιορισμός του αριθμού των διαμεσολαβητών - συντονιστών χωρίς καμία ασφάλεια και διαφάνεια στα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής όσων εγγραφούν στο μητρώο συντονιστών προδιαγράφοντας μια αδιαφανή και ως εκ τούτου διαβλητή και πελατειακή διαδικασία.

Αφού λοιπόν φαίνεται ότι η Κυβέρνηση περιόρισε ασφυκτικά το πεδίο εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων του νομοσχεδίου σε ένα μέρος μόνο των ελληνικών επιχειρήσεων και σε ένα ακόμη μικρότερο μέρος της χειμαζόμενης ελληνικής οικονομίας τίθεται το ερώτημα αν το εν λόγω σχέδιο θα έχει οποιαδήποτε συμβολή στην "επανεκκίνηση" της οικονομικής ζωής.

2.3 Πλεονεκτήματα της λύσης

Τα πλεονεκτήματα της προτεινόμενης λύσης είναι:

1. **Ο χρονικός ορίζοντας της πρότασης** όχι μόνο αποσοβεί τη ζημία για τον φορολογούμενο αλλά δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ύπαρξη κερδών. Ο μακροχρόνιος ορίζοντας της λύσης και η σύνδεση της με την ανάπτυξη της οικονομίας αποτελούν και τα εκέγγυα για την επιτυχία της.
2. **Οι τράπεζες, απαλλαγμένες από το βάρος μέρους των κόκκινων δανείων**, θα αναθερμάνουν το επενδυτικό ενδιαφέρον και θα αποκαταστήσουν πρόσβαση στις αγορές. Δεδομένης της σημερινής χαμηλής χρηματιστηριακής τους αποτίμησης, κρίνεται ότι μπορούν άμεσα να ενισχυθούν κεφαλαιακά καθώς θα καταστούν σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες. Έτσι θα μπορούν να επιτελέσουν τον πραγματικό καταστατικό τους σκοπό που είναι η χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας με νέα κεφάλαια κάτι που θα ενισχύσει τους ρυθμούς ανάπτυξης και θα αποτελέσει ένα θετικό σπινάλ για την οικονομία σε όλους τους τομείς (απασχόληση, ενίσχυση ασφαλιστικού συστήματος, κλπ).

3. **Το Ταμείο μπορεί να συμβάλει επιπλέον στην ανάπτυξη προσελκύνοντας επενδυτές** για βιώσιμες ελληνικές επιχειρήσεις. Αυτό σημαίνει την ενεργητική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων μέσω της κινητοποίησης νέων κεφαλαίων (πχ private equity funds), στοιχείο το οποίο δύναται να αποτελέσει τη μεγαλύτερη ξένη επένδυση που μπορεί να περιμένει η χώρα μας.
4. **Αποφεύγεται οριστικά η περίπτωση κάποιου είδους bail-in** σε καταθέτες, ομολογιούχους και μετόχους. Έτσι εκμηδενίζοντας τον κίνδυνο κουρέματος των καταθέσεων και καθιστώντας το τραπεζικό σύστημα μη τοξικό κρίνεται ότι θα έχουμε και μεγάλη εισροή νέων καταθέσεων από το εξωτερικό και από τα στρώματα, οι οποίες θα ενισχύσουν σημαντικά τη δυνατότητα πιστώσεων από τις τράπεζες.
5. **Το Δημόσιο δε θα εμπλακεί παθητικά στη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους** με κούρεμα των δικών του οφειλών αλλά με ωφέλεια άμεσα (ταμειακή) από τα μερίσματα του Ταμείου και έμμεσα από την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων και την επανεκκίνηση της οικονομίας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Το **Κίνημα Αλλαγής** είναι η δύναμη ευθύνης που εγγυάται τη σταθεροποίηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Στηρίζουμε την αρχή ότι η Πολιτεία, Οικονομία και η Κοινωνία, δε μπορούν να έχουν σχέση αντίθεσης. Και είμαστε αποδεδειγμένα ο Πολιτικός φορέας που επιτυγχάνει την αναγκαία ισορροπία αυτών των Πυλώνων της Πατρίδας μας.

Η διαχρονική προσπάθειά μας, είναι να βρει η χώρα αυτοδύναμα το δρόμο της και να προστατέψουμε τους κόπους, τις περιουσίες και τις ζωές των Ελλήνων.

Η πρότασή μας περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα, αντιμετώπισης του ιδιωτικού χρέους στην Ελλάδα.

Αξιοποιεί όλα τα νομοθετικά εργαλεία που σήμερα, υπάρχουν αλλά και προτείνει και τις αναγκαίες νομοθετικές παρεμβάσεις. Είναι βασισμένη στη διεθνή πραγματικότητα, λαμβάνει υπόψη τις πρακτικές που διεθνώς χρησιμοποιούνται, αλλά και τις ιδιομορφίες του Ελληνικής πραγματικότητας.

Θεμέλιο της πρότασή μας είναι η Συνταγματική Αρχή της Ισότητας που επιτάσσει τη συμμετοχή όλων ανάλογα με τις δυνάμεις και τις δυνατότητές τους. Και για αυτό επιδιώκουμε, να δώσουμε αποτελεσματικές αλλά και δίκαιες πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά λύσεις.

Βασική προϋπόθεση όμως για την επιτυχία της είναι χτιστεί μια μεγάλη εθνική συμφωνία σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας των Τραπεζών παρόλο που έθεσε κανόνες και πλαίσιο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους δε φαίνεται να έχει τα προσδοκόμενα αποτελέσματα.

Για αυτό εξωδικαστικός συμβιβασμός κρίνεται ως ένα βασικό θεσμικό εργαλείο προς την κατεύθυνση αυτή. Ωστόσο για να μπορέσει να αποφέρει αποτελέσματα το εργαλείο αυτό πρέπει διασφαλίσει μια σειρά από βασικές και αλληλοσυμπληρούμενες προϋποθέσεις:

1. Οι λύσεις, θα πρέπει να απευθύνονται σε όσο δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων και επαγγελματιών.

Με εφαρμογή κοινών, ρεαλιστικών και τυποποιημένων, ποσοτικών και ποιοτικών, κριτηρίων βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και υπαγωγής τους στο πλαίσιο του συμβιβασμού, ώστε να ανταποκρίνονται στα δεδομένα της παρατεταμένης κρίσης αλλά και να αποκλείονται οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Τα κριτήρια επιλογής δε θα πρέπει να είναι απολύτως σωρευτικά και να αφορούν τουλάχιστον μια πενταετία:

Για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως σημεία αναφοράς συνδυαστικά διάφοροι χρηματοοικονομικοί δείκτες που συνυπολογίζουν καθαρή θέση, τον κύκλο εργασιών, το ύψος των εγγυήσεων κ.τ.λ.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ύψος του κύκλου εργασιών, το μικτό κέρδος ή τα αποτελέσματα χρήσης κάποιων περιόδων.

Οι ρυθμίσεις για αυτές τις εταιρείες, που δε μπορούν να καταστρώσουν και να εφαρμόσουν οι ίδιες οι διοικήσεις τους, προγράμματα ανάπτυξής τους, τότε να υπάρχει αυξημένη εποπτεία των τραπεζών.

Με την παραπάνω αντιμετώπιση, δεν είμαστε ελαστικοί απέναντι σε φαινόμενα απιστίας που έχουν δει το φως της δημοσιότητας και τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από την Ελληνική Πολιτεία και την Ελληνική Δικαιοσύνη χωρίς να υπονομεύεται η διάσωση των επιχειρήσεων.

Η επιτυχία των παραπάνω πρωτοβουλιών απαιτείται μία σειρά πρόσθετων θεσμικών παρεμβάσεων από την Πολιτεία, που να δίνουν κίνητρα στο τραπεζικό σύστημα, στις διοικήσεις των τραπεζών και να τις ενθαρρύνουν στην υιοθέτηση, γενναίων πολιτικών αναδιαρθρώσεων των χρεών.

Επείγει ιδιαίτερα, να υιοθετηθούν μία σειρά κινήτρων που θα κρατούν όρθιο το πιστωτικό σύστημα, και θα ενισχύει τον ισολογισμό των Τραπεζών, ενόψει των τολμηρών επιλογών, που είναι αναγκαίο να γίνουν.

Συγκεκριμένα προτείνουμε:

- ▶ **Την κατάργηση** μίας σειράς επιβαρύνσεων των τραπεζικών συναλλαγών, όπως το χαρτόσημο ή η εισφορά του ν.128/1975.
- ▶ **Τη θεσμοθέτηση** της ποινικής θωράκισης, της καλόπιστης και σύμφωνης με αμιγώς τραπεζικά κριτήρια διαχείρισης των κόκκινων δανείων.
- ▶ **Περαιτέρω προσαρμογή του Πτωχευτικού Δικαίου** στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση.
- ▶ **Αναθεώρηση του Τειρεσία**, ώστε να υπάρχει ευμενής αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που ρυθμίζουν τις οφειλές τους.
- ▶ **Συμπλήρωση του Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών**, ώστε να μπορεί αντικειμενικά να προκύψει η ικανότητα αποπληρωμής των οφειλών των δανειοληπτών σε συνδυασμό με τις υποχρεώσεις τους προς το Δημόσιο.
- ▶ **Περιορισμός, εντός συγκεκριμένων ορίων** και βάσει προϋποθέσεων, της ευθύνης των εγγυητών, επιχειρηματικών και επαγγελματικών δανείων, εφόσον δε συμμετέχουν στην επιχειρηματική δραστηριότητα κατέχοντας μερίδιο της επιχείρησης για την οποία εγγυήθηκαν, με στόχο την προστασία τουλάχιστον της πρώτης κατοικίας τους. Η εν λόγω ρύθμιση θα αφορά όλα τα επιχειρηματικά και επαγγελματικά δάνεια ανεξάρτητα αν έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό του εξωδικαστικού συμβιβασμού.

► Τέλος, πρέπει να θεσμοθετηθεί και να ωριμάσει τεχνολογικά η αμφίδρομη διασύνδεση των τραπεζικών ιδρυμάτων με το περιουσιολογίο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και πιθανώς και άλλων δεξαμενών δεδομένων του Δημοσίου. Με αυτό τον τρόπο οι τράπεζες θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτούν διαβαθμισμένα, (υπό πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις και βάσει αυστηρότατων κανόνων σχετικά με τη διαχείριση της πληροφορίας και των προσωπικών δεδομένων) στοιχεία που θα τους επιτρέπουν να εντοπίσουν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές και να τους αποκλείσουν από οποιαδήποτε ευνοϊκή ρύθμιση.

Πέραν των ανωτέρω η Πολιτεία πρέπει να διασφαλίσει πρόνοια για όσους αναγκάστηκαν να διακόψουν την επιχειρηματική και επαγγελματική δραστηριότητα τους κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Είναι προφανές ότι το ανωτέρω πλέγμα των προτάσεων μας, αφορούν τις λειτουργούσες επιχειρήσεις. Υπάρχει όμως και μία σειρά επιχειρηματιών, μεσαίων και μικρών, οι οποίοι δεν κατάφεραν να επιβιώσουν από την κρίση. Μάλιστα έχουν βρεθεί στη δυσμενέστατη θέση, να έχουν εγγυηθεί με την προσωπική τους περιουσία για τη λειτουργία της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Για αυτούς προτείνουμε, να μπορούν υπό τους όρους του ν. 3869/2010 και με ενδεχόμενη διεύρυνση του εφαρμοστικού του πεδίου, να δύνανται να διασώσουν την πρώτη τους κατοικία και ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης.

2. Ταμείο Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων ως καταλύτης για την αντιμετώπιση του κόκκινου επιχειρηματικού χρέους και την επιτάχυνση της οικονομίας

Η Ελλάδα, για να βγει από την κρίση πρέπει να πετύχει σε σύντομο χρονικό διάστημα δραστική μείωση των κόκκινων δανείων.

Η Κυβέρνηση συμφώνησε με τους πιστωτές την αντιμετώπιση ενός μερίδιου κόκκινων δανείων μέσω της διαχείρισης τους ή της μεταφοράς τους σε τρίτες εταιρείες, στην ουσία δηλαδή δημιουργώντας μια δευτερογενή αγορά δανείων.

Ωστόσο τα έως τώρα βήματα αυτής της διαδικασίας δεν είναι ενθαρρυντικά όπως καταδείχθηκε παραπάνω κάτι που προκαλεί πρόσθετη ανασφάλεια για τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών και επαγγελματικών δανείων, τη σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος και την ασφάλεια των καταθετών.

Η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής bad bank θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να αποτελέσει ένα εξαιρετικά ωφέλιμο εργαλείο για τη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους πανευρωπαϊκά, επιταχύνοντας την αντιμετώπιση των προβλημάτων κυρίως για χώρες που παρουσιάζουν υψηλότερα επίπεδα «κόκκινων» δανείων όπως η Ελλάδα. Το Κίνημα Αλλαγής υποστηρίζει την ωρίμανση μιας τέτοιας πρότασης στο διάλογο που ξεκίνησε δημόσια τον Ιανουάριο του 2017 μετά από σχετική πρόταση του επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής. Ωστόσο δεδομένης της γνωστής βραδύτητας του μηχανισμού αποφάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης κανείς δε μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο να απαιτηθούν δραστικές λύσεις σε εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό το Κίνημα Αλλαγής προτείνει, ως ένα ακόμη εργαλείο στο μίγμα της πολιτικής διαχείρισης του κόκκινου επιχειρηματικού χρέους, τη δημιουργία ενός Ταμείου Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων που θα λειτουργεί ως ιδιωτικός οργανισμός διαχείρισης ιδιωτικού χρέους, στα πρότυπα αντίστοιχης διεθνών παραδειγμάτων. Το προτεινόμενο Ταμείο θα αναλάβει τη διαχείριση μέρους των κόκκινων επιχειρηματικών δανείων των τραπεζών, ώστε να απελευθερωθούν οι ισολογισμοί τους από το έτος 2018 και μετά.

Την πρόταση αυτή υπαγορεύουν μια σειρά από κινδύνους που φαίνεται να αυτή τη στιγμή να απειλούν τη βιωσιμότητα του ιδιωτικού χρέους και την προοπτική εξόδου από την κρίση:

1. Η αποθαρρυντική πορεία της ελληνικής οικονομίας (δεδομένης και της πρόσφατης ανακοίνωσης της ΕΛΣΤΑΤ σχετικά με το τελευταίο τρίμηνο του 2016) που ενδεχομένως να καταστήσει αναπόφευκτη τη δραστική απαλλαγή των ελληνικών τραπεζών από μέρος των βαρών τους ώστε να λειτουργήσουν αποτελεσματικά.
2. Οι τεράστιες αδυναμίες που είναι ήδη ορατές στη δομή των κυβερνητικών πρωτοβουλιών για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό και τη λειτουργία Εταιρειών Διαχείρισης και Εταιρειών Απόκτησης Απαιτήσεων και οι πιθανές καθυστερήσεις που θα προκαλέσουν στη διαχείριση του προβλήματος.
3. Το ορατό ενδεχόμενο να μην υπάρξει βιώσιμη ισορροπία ανάμεσα στην προσφορά και στη ζήτηση των κόκκινων δανείων, στη δευτερογενή αγορά που δημιούργησε η Κυβέρνηση.
4. Οι γνωστές χρονοβόρες και αλυσιτελείς πρωτοβουλίες που προωθούνται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως έχει διαφανεί κατά τη διάρκεια της κρίσης.

2.1 Μέτοχοι

Η πλειοψηφία των μετόχων του Ταμείου θα είναι ιδιώτες επενδυτές και οι εγχώριες τράπεζες, με μειοψηφική συμμετοχή επίσης του Ελληνικού Δημοσίου, της ΕΙΒ και άλλων δημόσιων φορέων που ενδεχομένως να έχουν ωφέλεια από την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, όπως οι ασφαλιστικοί οργανισμοί.

Το Δημόσιο θα κατέχει έως και το 30% του μετοχικού κεφάλαιο ενώ το υπόλοιπο θα το κατέχουν οι τράπεζες άλλα και άλλοι επενδυτές. Περαιτέρω κεφάλαια θα αναζητηθούν μέσω μόχλευσης και ένταξης σε οργανωμένη αγορά.

Το Δημόσιο και οι Τράπεζες θα μπορούσαν να εισφέρουν κεφαλαιακά στο Ταμείο, παραχωρώντας και ακίνητα τους για τη λειτουργία του ή μισθώνοντας τα με ένα συμβολικό τίμημα περιορίζοντας τις λειτουργικές του δαπάνες.

2.2 Έργο Ταμείου

Το Ταμείο θα δύναται να αγοράσει τμηματικά κόκκινα επιχειρηματικά δάνεια από τους ισολογισμούς των τραπεζών και να αναλάβει τη διαχείριση τους ώστε να αξιολογηθεί σε πρώτη πιλοτική φάση η αποδοτικότητα του.

Τα υπό μεταφορά δάνεια αυτά θα είναι μόνο αυτά που «κοκκίνισαν» σε προγενέστερη περίοδο από τη θεσμοθέτηση του Ταμείου ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο των μαζικών στρατηγικών επιχειρηματικών χρεοκοπιών.

Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιώκει συνολικές λύσεις για τις οφειλές των επιχειρηματιών με μακροπρόθεσμο ορίζοντα σε συνεργασία με το Δημόσιο. Δηλαδή θα δίνεται η δυνατότητα στο ποσό της ρύθμισης των επιχειρηματικών οφειλών να ρυθμίζονται ενιαία και οι οφειλές του πιστούχου προς το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Στο πλαίσιο αυτό το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά θα έχει πολύ μεγαλύτερο κίνητρο να ρυθμίζουν τις οφειλές των επιχειρήσεων αφού θα προσδοκούν από τη βιωσιμότητα τους περισσότερα ταμειακά οφέλη που θα εξασφαλίζονται μέσω της συμμετοχής τους στο Ταμείο.

Τα εργαλεία που θα έχει το Ταμείο περιλαμβάνουν:

- 1. Μακροχρόνιες ρυθμίσεις με πολύ χαμηλά επιτόκια.** Ενδείκνυται η καταβολή μίας μηνιαίας δόσης που θα ανταποκρίνεται στην ικανότητα του πιστούχου για ένα μέρος της οφειλής που θα μπαίνει σε τ/χ ρύθμιση και το υπόλοιπο μέρος της οφειλής να γίνεται ένα άτοκο Balloon Payment με μονοετή ή διετή ορίζοντα του οποίου η δυνατότητα αποπληρωμής θα επανεξετάζεται στη λήξη του Balloon Payment.
- 2. Διαγραφές οφειλών** ειδικά σε ποσά που αφορούν μη λογιστικοποιημένους τόκους και τηρούνται εξωλογιστικά από τα πιστωτικά ιδρύματα. Επιπλέον το ίδιο θα αφορά τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και την εφορία.
- 3. Σε προσέλκυση επενδύσεων** (όπως για παράδειγμα από Private Equity Funds) για τη χρηματοδότηση της ανασυγκρότησης μεγάλων ή και μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- 4. Πωλήσεις δανείων και ρευστοποιήσεις** αν δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε άλλη μέθοδος είσπραξης τα οφειλής.

Σημαντικό στοιχείο για την αναγέννηση των επιχειρήσεων είναι ότι όσες έρθουν σε ένα σημείο ισορροπίας και φανεί ότι μπορούν να εξυπηρετούν τις συνολικές υποχρεώσεις τους για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (ενδεικτικά 3 ετών) να μπορούν να επαναπωληθούν στις εμπορικές τράπεζες, ύστερα από την κατάθεση συγκεκριμένου business plan, ειδικά για τις μεγάλες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και υπό την απαρέγκλιτη προϋπόθεση ότι μέρος των νέων κεφαλαίων θα εισφέρουν και οι μέτοχοι των εταιρειών.

Σε περίπτωση που οι υφιστάμενοι μέτοχοι δε θέλουν ή δε μπορούν να στηρίξουν τις επιχειρήσεις τους, τότε το Ταμείο Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων θα δύναται να προχωρήσει σε ενέργειες για να αναλάβει τον έλεγχο της εταιρείας και εν συνεχεία θα αναζητήσει στρατηγικούς επενδυτές.

2.3 Η αρνητική αλληλεπίδραση του ιδιωτικού χρέους με τις οφειλές προς το Δημόσιο

Η κυβέρνηση, ακολουθεί μία φορολογική πολιτική εντελώς αρνητική για την οικονομία και εξαιρετικά επιβαρυντική για το ιδιωτικό χρέος:

- 1. Έχει επιβάλει ένα καθεστώς υπερφορολόγησης**, καθώς και εξοντωτικές προβλέψεις για τις ασφαλιστικές εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών, που δημιουργούν εκ των πραγμάτων νέα, ανοίγματα σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες.
- 2. Εμφανίζεται αδιάλλακτη**, τόσο στη ρύθμιση με απαλοιφή προσαυξήσεων των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, όσο και στον εκτοκισμό τους με ένα επιτόκιο ανάλογο με αυτό έστω των υπερήμερων οφειλών. Ο εκτοκισμός των υποχρεώσεων με 12%, είναι ο υψηλότερος που ισχύει σήμερα στην Ελλάδα.

3. Τα δάνεια με εγγύηση του, δε μπορούν να ρυθμιστούν από τις τράπεζες αφού οι όροι δανειοδότησης είναι ανελαστικοί.

Άλλωστε οι εξισωτικές λύσεις που έχουν δοθεί στο πρόβλημα κατά το παρελθόν, όπως αυτή των 100 δόσεων αποδείχθηκαν ατελείς, ατελέσφορες και άδικες αφού δε λάμβαναν υπόψη τους τις πραγματικές δυνατότητες των οφειλετών με αποτέλεσμα μεγαλοοφειλέτες, με εισοδήματα όμως σοβαρά, να ωφελούνται δυσανάλογα από τέτοιου είδους ρυθμίσεις.

Είναι μάλιστα μεγάλη αντίφαση η Κυβέρνηση που πανηγυρίζει για την εξασφάλιση των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την εξυπηρέτηση του Δημοσίου Χρέους την ίδια στιγμή που η ίδια εμφανίζεται αδιάλλακτη σε ό,τι αφορά τη ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους των πολιτών, έστω και με βραχυπρόθεσμα μέτρα εξυπηρέτησής του.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Η θέση του **Κινήματος Αλλαγής**, για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, είναι άρρηκτα δεμένη με μια νέα εθνική παραγωγική και αναπτυξιακή συμφωνία μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας η οποία χρειάζεται άμεσα να αποφασιστεί από τους πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς.

Η ελληνική οικονομία, μπορεί να οδηγηθεί σε ανάπτυξη, μόνο εφόσον επιτραπεί στις επιχειρήσεις που σήμερα λειτουργούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της κρίσης.

Κεντρικό στόχος της πρότασής μας, είναι η διασφάλιση της ικανότητας του πιστωτικού συστήματος να μπορέσει να χρηματοδοτήσει εκ νέου την επιχειρηματική δραστηριότητα πρωτίστως των επιχειρήσεων που λειτουργούν και μπορούν να διαφυλάξουν την απασχόληση αλλά και την προοπτική αυξήσεως των θέσεων εργασίας.

1. Λύσεις σε συνεργασία με το Πιστωτικό Σύστημα και το Δημόσιο

Τα πιστωτικά ιδρύματα, θα πρέπει τα ίδια, να εφαρμόσουν ενεργητικές πολιτικές στην αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων, σε συμφωνία με τους δανειολήπτες, ώστε να μπορέσουν να εξυγιάνουν το χαρτοφυλάκιο τους, και να μειώσουν οι ίδιες και αυτοδύναμα τον αριθμό των κόκκινων δανείων.

Με τη μέθοδο της εσωτερικής διαχείρισης του χρέους από τις τράπεζες, ενισχύεται αφενός η αξία τους, η ικανότητά τους για χρηματοδότηση της οικονομίας καθώς και η μεγαλύτερη δυνατή ανάκτηση των κεφαλαίων του Δημοσίου που διατέθηκαν για στην ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών την περίοδο 2011-2015, ενώ αποτρέπονται τάσεις αποσταθεροποίησης του τραπεζοκεντρικού μοντέλου χρηματοδότησης των οικονομιών που χαρακτηρίζουν τόσο την ελληνική όσο και την ευρωπαϊκή οικονομία.

Το **Κίνημα Αλλαγής** μπορεί να είναι ο μόνος αποτελεσματικός καταλύτης για αυτό.

Είναι βέβαιο ότι μπορούμε. Είναι βέβαιο ότι θα τα καταφέρουμε.

- 2. Καθιέρωση ειδικής διαδικασίας διαμεσολάβησης**, με δεσμευτικό για τα μέρη αποτέλεσμα, στην οποία θα προσφεύγουν οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, (ΙΚΕ - ΟΕ - ΕΕ) και οι Μεσαίες Επιχειρήσεις, και θα καθορίζει τη δυνατότητα εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Στο μηχανισμό αυτό να μπορούν να προσφεύγουν ως στάδιο προδικαστικού συμβιβασμού και όσοι έχουν καταθέσει αιτήσεις στο ν.3869/2010.
- 3. Επιπλέον οι επιχειρήσεις και επαγγελματίες**, οι οποίοι διασφαλίζουν φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, και σε κάθε περίπτωση που προσπαθούν να καταβάλλουν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο Ελληνικό Δημόσιο, θα πρέπει να έχουν ευνοϊκότερη αντιμετώπιση με διευρυμένα τραπεζικά κριτήρια για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.
- 4. Ειδική αντιμετώπιση πρέπει να τυγχάνουν επιχειρηματικά σχήματα και business plans μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων** που προβλέπουν ρεαλιστικές συγχωνεύσεις ή συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων χωρίς να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Αντίστοιχα, ευνοϊκή μεταχείριση πρέπει να προβλεφθεί για προτάσεις μεταβίβασης ή εξαγοράς επιχειρήσεων που μπαίνουν στη διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού.
- 5. Η πολιτική επιτοκίων των πιστωτικών ιδρυμάτων** θα πρέπει να αλλάξει. Είναι κρίσιμο οι ελληνικών επιχειρήσεις να ανταγωνιστούν αυτές των ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών κρατών με ίσους όρους. Κρίσιμα ορόσημα για την εξέλιξη αυτή θα είναι η υπαγωγή της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης αλλά και η επιστροφή του Δημοσίου στις αγορές ώστε να ανακάμψει η αξία των ομολογιακών χαρτοφυλακίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και δια αυτών τα επιτόκια δανεισμού τους.
- 6. Θα έπρεπε, αντιθέτως, να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων από τους 1.800 διαπιστευμένους διαμεσολαβητές του ΥΔΔΑΔ**, αξιοποιώντας την ήδη θεσπισμένη διαδικασία της διαμεσολάβησης (ν.3898/2010) που αποτελεί μείζον μεταρρυθμιστικό έργο του του ΠΑΣΟΚ.
- 7. Το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να καταγράφει ρητά εναλλακτικούς τύπους ρυθμίσεων:**
 - ▶ **Έμφαση στις μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις**, με απόσβεση του δανείου σε χρόνο πολύ μεγαλύτερο από αυτόν που είχε συμφωνηθεί κατά τη λήψη του.
 - ▶ **Υιοθέτηση, στις ρυθμίσεις των δανείων**, μίας περιόδου μεσοπρόθεσμης, ενδεικτικά αναφερόμαστε σε αυτή των πέντε ετών, κατά την οποία το δάνειο, είτε θα παγώνει, είτε θα εξυπηρετείται μέσα από κλασματική δόση της αρχικής και στο πέρας αυτής της περιόδου, θα αναζητείται η οριστική διευθέτηση ανάλογα με τις δυνατότητες της επιχείρησης και την οικονομική εξέλιξη τόσο της επιχείρησης όσο και της Ελληνικής Οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό χρήσιμα εργαλεία μπορεί να είναι, ο διαχωρισμός και το πάγωμα μέρους της οφειλής, η κλασματική δόση, και υπό όρους, το πάγωμα της οφειλής.
 - ▶ **Θεσμοθέτηση ρεαλιστικών κριτηρίων** προσδιορισμού του τρόπου εξόφλησης των οφειλών τόσο προς το Δημόσιο με επανυπολογισμό των προστίμων και των προσαυξήσεων των ληξιπρόθεσμων οφειλών των επιχειρήσεων προς το Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία.